

ФІТОТЕРАПІЯ

науково-практичний
часопис

2/2018

Заснований у березні 2002 року
виходить щоквартально
УДК 615.322.61.57.014

ISSN 2522-9680

Гередплатний індекс 06684

Головний редактор
Гарник Т. П.
Редакційна колегія
Білай І. М. (м. Запоріжжя)
Бойчук Т. М. (м. Чернівці)
Ветютнєва Н. О. (м. Київ)
Весельський С. П. (м. Київ)
Геращенко І. І. (м. Київ)
Горбань Є. М. (м. Київ)
Гриценко О. М. (м. Київ)
Губський Ю. І. (м. Київ)
Дорошенко С. І. (м. Київ)
Жаліло Л. І. (м. Київ)
Івнєв Б. Б. (м. Київ)
Князевич В. М. (м. Київ)
Козименко Т. М. (м. Київ)
Коновалова О. Ю. (м. Київ)
(науковий редактор)
Копчак О. О. (м. Київ)
Корпачов В. В. (м. Київ)
Матяш М. М. (м. Київ)
Мегедь В. П. (м. Київ)
Марушко Ю. В. (м. Київ)
Мельник В. П. (м. Київ)
Назар П. С. (м. Київ)
Островська Г. В. (м. Київ)
Пономаренко М. С. (м. Київ)
Рибальченю Б. К. (м. Київ)
Сенчук А. Я. (м. Київ)
Середа П. І. (м. Київ)
Скиба В. В. (м. Київ)
Скрипнюк З. Д. (м. Київ)
Товстуха Є. С. (Київська обл.)
Трохимчук В. В. (м. Київ)
Туманов В. А. (м. Київ)
(науковий редактор)
Харченко Н. В. (м. Київ)
Цуркан О. О. (м. Київ)
Чабан Т. І. (м. Київ)
Чекман І. С. (м. Київ)
Шаторна В. Ф. (м. Дніпро)
Янчій Р. І. (м. Київ)
Відповідальний секретар
Шураєва Т. К.

Засновники журналу

ВГО «Асоціація фахівців з народної
і нетрадиційної медицини України»
ПВНЗ «Київський медичний університет»
Журнал зареєстрований Міністерством юстиції України
(Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу
масової інформації Серія КВ № 22869-12769ПР)

Включено до рекомендованих видань Атестаційною
колегією МОН України від 28.04.2015 р.
(Наказ МОН України від 12.05.2015 р.
№ 528 п. 6, додаток 10 № 121)

Журнал є фаховим виданням
для публікацій основних результатів
дисертаційних робіт у галузі медичних,
фармацевтичних, біологічних наук.
(Рішення Атестаційної колегії МОН України
від 28.04.2015 р. Наказ МОН України від 12.05.2015 р.
№ 528, п. 6, додаток 10 № 121)

Рекомендовано до друку

Вченю Радою ПВНЗ «Київський медичний університет»
(Протокол № 9 від 29.05.2018).
Підписано до друку: 22.06.2018
Формат 60x90/8. Ум. друк. арк.
Облік.-видав. арк. Зам. № 1560 від 25.06.18
Наклад – 1000 прим.

Дизайн та верстка Школяренко Л. В.
Друк: ФОП Клевцова Г. Є.
м. Київ, вул. Кибальчича, 8 А, оф. 87
Тел. (044) 425-60-44,
e-mail: uhlpress@gmail.com
Свідоцтво про внесення суб'екта видавничої справи до
державного реєстру видавців, виготовлювачів
і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 5836 від 05.12.2017 р.

Адреса редакції:
01004, м. Київ, вул. Л. Толстого, 9,
ПВНЗ «Київський медичний університет»
тел.: (050) 353-03-26.
e-mail: phitotherapy.chasops@gmail.com
www.uanm.org.ua

Київ-2018

Біологія та фармація

- В. П. Новіков, Н. Є. Стадницька,
І. В. Дякон, І. І. Губицька,
Я. Т. Місик, І. В. Драпак**
Hypericum perforatum L. у сучасних
фармацевтических препаратах ринку України 43
- О. А. Кисличенко, В. В. Процька,
І. О. Журавель**
Визначення кількісного вмісту
лишайниковых кислот у сланях пармелії
бороздчатої, пармелії перлинової
та пармелії блукаючої казахського
та російського походження 46
- А. О. Кініченко, С. Д. Тржецинський**
Дослідження морфолого-анатомічних ознак
трави портулаку городнього
(*Portulaca oleracea L.*) 51
- Є. В. Залигіна, О. А. Подплетня,
К. В. Соколова**
Визначення окиснювальних поліфенолів
у складі густих екстрактів з незрілих
плодів горіха волоського 56
- С. М. Марчишин, Л. І. Стойко,
Л. М. Мосула**
Визначення флавоноїдів тирличу
хрещатого трави
(*Gentiana cruciata L.*) 58

Матеріали конференції

КОНГРЕСИ, КОНФЕРЕНЦІЇ, СИМПОЗУМИ

- Звіт за результатами проведення науково-практичної конференції з міжнародною участю, яка присвячена 25-річчю заснування кафедри фітотерапії, гомеопатії та біоенергоінформаційної медицини ПВНЗ «Київський медичний університет» «Актуальні питання народної і нетрадиційної медицини в комплексній терапії», 20 квітня 2018 року 62

- О. І. Волошин, Б. П. Сенюк,
В. П. Присяжнюк, В. Л. Васюк**

- Особливості терапевтичної дії комбінованого гепатопротектора «Форслів» у лікуванні хворих на неалкогольну жирову хворобу печінки 67

Парчамі Газас Сепідех

- Основи фітотерапії – складова підготовки майбутніх фахівців 68

Рецензія на навчальний посібник

- «Лікарські засоби рослинного походження в клінічній практиці і народній медицині» авторів Т. П. Гарник, Л. В. Андріюка, В. М. Князевича, В. А. Туманова, О. В. Поканевича, Я. А. Соцької, В. О. Петріщевої, К. В. Гарника – за редакцією професора Т. П. Гарник (Київ, 2017, 500 с.) 68

Т. П. Гарник

- Інформація про поїздку до Астани, Казахстану 71

- Інформація для авторів 75

- Інформація про конференції 76

ОСОБЛИВОСТІ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ ДІЇ КОМБІНОВАНОГО ГЕПАТОПРОТЕКТОРА «ФОРСЛІВ» У ЛІКУВАННІ ХВОРИХ НА НЕАЛКОГОЛЬНУ ЖИРОВУ ХВОРОБУ ПЕЧІНКИ

■ О. І. Волошин, д. мед. н., проф., каф. пропедев. внутр. хвор.
Б. П. Сенюк, к. мед. н., доц., каф. пропедев. внутр. хвор.
В. П. Присяжнюк, к. мед. н., доц., каф. пропедев. внутр. хвор.
В. Л. Васюк, к. мед. н., доц., каф. пропедев. внутр. хвор.

■ ВДНЗ «Буковинський державний медичний університет», м. Чернівці

Актуальність. Ожиріння (Ож) справедливо вважається найбільшою неінфекційною епідемією ХХІ століття. Воно є «колискою» десяти найбільш поширених захворювань: артеріальної гіпертензії (АГ), ІХС, неалкогольної жирової хвороби печінки (НАЖХП), цукрового діабету, хронічного панкреатиту (ХП), остеоартрозу (ОА), подагри, калькульозного холециститу (ХХ), навіть злюкісних пухлин. Ці хвороби виникають з часом та в різних комбінаціях, які вважаються коморбідними.

Мета: дослідити ефективність застосування комбінованого гепатопротектора «Форслів» у лікуванні хворих на неалкогольну жирову хворобу печінки.

Матеріали та методи дослідження

Дослідження, проведені у 47 хворих на НАЖХП у віці 27-62 роки. Методи: клінічні, ультрасонографічні, ЕКГ, біохімічні (ліпідограма, активність АЛТ, АСТ, фракції білірубіну).

Результати дослідження та їх обговорення

В усіх хворих на НАЖХП виявлено від 2 до 5 коморбідних захворювань (АГ, ІХС, ХХ, ЦД, ОА), число та вираженість яких зростали з віком пацієнтів. Усі хворі схемами лікування поділені на дві групи: основну (25 осіб), які отримували «Форслів» дві капсули вранці впродовж місяця на тлі базової терапії, та порівняльну (22 пацієнти), які отримували препарат силімарину 140 мг на добу та вітамінний комплекс (базова терапія), а також за потреби гіпотензивні, антиішемічні, цукрознижуvalальні. Установлено, що у пацієнтів основної групи раніше і швидше почали регресувати клінічні прояви

НАЖХП, помітніше підвищувалась працездатність, заначено також сприятливий вплив на коморбідні АГ та ІХС (покращувалась дія гіпотензивних, антиішемічних засобів). Біохімічно виявлено вірогідне зменшення рівнів білірубіну та його фракцій, початково підвищених в 1,4-1,7 рази; нормалізацію активності АЛТ, АСТ, початково підвищених у 2,0-2,5 рази; тенденцію до покращання рівня глікемії та показників ліпідограми, переважно за рахунок підвищення рівня ліпопротеїдів високої щільності, зменшення рівня загального холестерину, що зумовлювало зменшення коефіцієнта атерогенності з $3,8 \pm 0,38$ до $3,1 \pm 0,32$ ($p > 0,05$). Важливі виявлені позитивні зміни на ЕКГ у хворих на ІХС; динаміки ультрасонографічних змін з боку гепато-панкреобіліарної системи та впливу на клінічні прояви ОА не відзначено.

Зазначене зумовлено вдалим поєднанням у «Форсліві» діючих чинників: адеметіоніну, L-аргиніну та тіоктової кислоти, які разом забезпечують мемброностабілізуючий, детоксикаційний, цитопротекторний, антидепресивний, антигіпоксичний, ліпотропний, антиоксидантний, протизапальний та регулюючий вуглеводний обмін впливи.

Висновки

Комбінований гепатопротектор «Форслів» – новий ефективний лікувальний засіб при неалкогольних ураженнях печінки, що супроводжуються віковими коморбідними процесами, зумовлюючи позитивні ефекти на останні.